

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه علم و فرهنگ

دانشکده روانشناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی گرایش
خانواده درمانی

رابطه رضامندی زناشویی و پای بندی مذهبی با الگوهای

ارتباطی زوجین

نگارش

محمد ثناگویی زاده

استاد راهنما

دکتر مسعود جان بزرگی

آذر ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه علم و فرهنگ است.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه علم و فرهنگ

دانشکده روانشناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی گرایش
خانواده درمانی

رابطه رضامندی زناشویی و پای بندی مذهبی با الگوهای

ارتباطی زوجین

نگارش

محمد ثناگویی زاده

استاد راهنما

دکتر مسعود جان بزرگی

استاد مشاور

دکتر علیرضا مهدویان

آذر ۱۳۹۰

تقدیم به :

همسر عزیزم

که با صبوری و دلگرمی های خویش

مرا در این مسیر همراهی نمود.

تشکر و قدردانی:

- از پدر و مادرم که با راهنمایی های خویش درس ایمان و زندگی را به من آموختند.
- از پدر و مادر همسرم که در این سال ها با حمایت خویش ما را یاری نمودند.
- از همسر عزیزم که درس محبت و عشق را به من آموخت.
- از اساتید و مربیانی که در طول تحصیل به من علم آموختند.
- از اساتید مشاور و راهنمایم دکتر مهدویان و دکتر جان بزرگی.

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه رضامندی زناشویی و پایبندی مذهبی با الگوهای ارتباطی زوجین بود. روش این پژوهش توصیفی همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش زوجین مراکز حوزوی و دانشگاهی تربیت معلم شهر اصفهان در سال ۱۳۹۰ بودند. نمونه پژوهش ۱۲۱ زوج (۲۴۲ نفر) بود که از بین زوجین دانشگاهی و حوزوی به صورت چند مرحله ای و به طور تصادفی در دو گروه دانشجویان و طلاب انتخاب شدند. ابزارهای اندازه گیری داده ها؛ پرسشنامه الگوهای ارتباطی زوجین کریستنسن و سالاوی، پرسشنامه مقیاس دینی رضامندی زناشویی جدیری و پرسشنامه پایبندی مذهبی جان بزرگی بود. داده ها توسط نرم افزار SPSS و روش های آماری ضریب همبستگی پیرسون، آزمون t مستقل، آزمون تحلیل واریانس یکراهه و رگرسیون چند متغیره تجزیه و تحلیل شد. نتایج به دست آمده نشان داد که: میان پایبندی مذهبی کل و رضایت زناشویی با ارتباط سازنده متقابل رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد. میان الگوهای ارتباطی «سازنده متقابل»، «توقع/کناره گیر»، «توقع/کناره گیر مرد/زن»، «توقع/کناره گیر زن/مرد» و «ارتباط اجتنابی متقابل»، در دو گروه «پایبند به مذهب و ناپایبند به مذهب» تفاوت معنی داری وجود دارد. اما در مورد الگوهای ارتباطی «توقع/کناره گیری» و توقع مرد، کناره گیر زن تفاوت معنی داری بین گروه های دوسوگرا و پایبند مشاهده نشد. هم چنین تفاوت معنی داری بین گروه های دوسوگرا و ناپایبند از نظر الگوهای ارتباطی سازنده متقابل، توقع زن، کناره گیر مرد و اجتنابی متقابل مشاهده نگردید. نتایج این پژوهش نشان داد، رضامندی زناشویی عامل قوی برای پیش بینی ارتباط سازنده متقابل و نارضامندی زناشویی عامل قوی برای پیش بینی توقع مرد، کناره گیر زن و اجتنابی متقابل و ناپایبندی مذهبی عامل قوی برای پیش بینی الگوهای ارتباطی توقع/کناره گیری، توقع زن، کناره گیر مرد و اجتنابی متقابل است. الگوهای ارتباطی توقع/کناره گیری، توقع مرد، کناره گیر زن و اجتنابی متقابل عامل قوی برای پیش بینی نارضامندی زناشویی است در حالی که ارتباط سازنده متقابل و پایبندی مذهبی عامل قوی برای پیش بینی رضامندی زناشویی است.

کلید واژه ها: الگوهای ارتباطی، پایبندی مذهبی، رضایت زناشویی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول - مقدمه و کلیات
۱-۱-۱	مقدمه
۴-۱-۲	بیان مسأله
۶-۱-۳	اهمیت و ارزش پژوهش
۹-۱-۴	اهداف پژوهش
۹-۱-۴-۱	هدف اصلی
۹-۱-۴-۲	اهداف فرعی
۹-۱-۵	فرضیه های پژوهش
۱۰-۱-۶	تعریف اصطلاحات
۱۰-۱-۶-۱	الگوهای ارتباطی
۱۱-۱-۶-۲	رضامندی زناشویی
۱۲-۱-۶-۳	پایبندی مذهبی
۱۴	فصل دوم - پیشینه پژوهش
۱۵-۱-۲	گفتار اول : پیشینه نظری ارتباط
۱۵-۱-۲-۱	اهمیت ارتباط
۱۶-۱-۲-۲	تعریف ارتباط
۱۸-۱-۲-۳	ارتباط زناشویی
۱۸-۱-۲-۳-۱	نگاه کلی به ارتباط زناشویی
۲۰-۱-۲-۳-۲	نظریات روابط زناشویی
۲۰	بیتسون
۲۱	خانواده درمانی تعاملی ام. آر. آی
۲۴	تحلیل ارتباط محاوره ای برن

تئودور لیدز- ییل.....	۲۵
خانواده درمانی ارتباطی	۲۵
ویرجینیا ستیر.....	۲۶
گاتمن.....	۲۷
۲- ۱-۴- مدل های ارتباطی	۲۷
۲- ۱-۴-۱- تعریف و انواع مدل های ارتباطی	۲۷
مدل خطی	۲۸
مدل تعاملی	۲۸
مدل های تبادلی	۳۰
۲- ۱-۵- انواع الگوهای ارتباطی از دیدگاه نظریه پردازان	۳۲
نظریه استوارت	۳۲
نظریه استرین	۳۴
نظریه فیتزپاتریک	۳۶
گاتمن	۳۸
نظریه فاورز و السون	۴۰
نظریه کریستنسن و سالوی	۴۱
نظریه ستیر	۴۲
۲-۲- گفتار دوم: پیشینه نظری رضایت زناشویی	۴۵
۲-۲-۱- نگاه کلی به رضایت زناشویی	۴۵
۲-۲-۲- تعریف رضایت	۴۶
۲-۲-۳- تعاریف و مدل های رضایت زناشویی	۴۸
۲-۲-۴- تغییرات رضایت زناشویی در طول زمان	۵۱
۲-۲-۵- عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی	۵۲
۲-۳- گفتار سوم: پیشینه نظری دین و مذهب	۶۹
۲-۳-۱- تعریف مذهب و معنویت	۶۹

۲-۳-۲	جایگاه مذهب و معنویت در روانشناسی	۷۱
۳-۳-۲	پیامدهای تأثیر مذهب بر روان و جسم انسان	۷۲
۴-۳-۲	مذهب و رضایت زناشویی	۷۵
۵-۳-۲	ازدواج از دیدگاه اسلام	۸۰
	گفتار چهارم: تحقیقات انجام شده	۸۱
۱-۴-۲	پژوهش های انجام شده در داخل کشور	۸۱
۱-۱-۴-۲	تحقیقات در مورد الگوهای ارتباطی	۸۱
۲-۱-۴-۲	رضایت زناشویی	۸۴
۳-۱-۴-۲	پایبندی مذهبی	۸۶
۲-۴-۲	پژوهش های انجام شده در خارج از کشور	۸۹
۱-۲-۴-۲	الگوهای ارتباطی	۸۹
۲-۲-۴-۲	رضایت زناشویی	۹۲
۳-۲-۴-۲	پایبندی مذهبی	۹۴
	فصل سوم- روش پژوهش	۹۸
۱-۳	روش پژوهش	۹۸
۲-۳	جامعه آماری	۹۸
۳-۳	روش نمونه گیری	۹۹
۴-۳	حجم نمونه پژوهش	۱۰۰
۵-۳	ابزار های پژوهش	۱۰۱
۱-۵-۳	مشخصات دموگرافیک	۱۰۱
۲-۵-۳	پرسشنامه الگوهای ارتباطی کریستنسن، سالوی (۱۹۸۴)	۱۰۱
۳-۵-۳	پرسشنامه رضامندی زناشویی اسلامی جدیری و جان بزرگی (۱۳۸۸)	۱۰۴
۴-۵-۳	تست پایبندی مذهبی جان بزرگی (۱۳۸۸)	۱۰۷
۶-۳	روش اجرا	۱۰۹
۷-۳	روش تجزیه و تحلیل داده ها	۱۰۹

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل اطلاعات	۱۱۱
۱-۴- توصیف ویژگی های جمعیت شناختی گروه نمونه	۱۱۲
۲-۴- تجزیه و تحلیل داده ها براساس فرضیه های پژوهش	۱۲۱
فصل پنجم - بحث و نتیجه گیری	۱۳۴
۱-۵- خلاصه طرح و نتایج تحقیق	۱۳۴
۲-۵- بحث در یافته ها	۱۳۵
۳-۵- محدودیت ها	۱۵۱
۴-۵- پیشنهادات	۱۵۲
۱-۴-۵- پیشنهادات پژوهشی	۱۵۲
۲-۴-۵- پیشنهادات کاربردی	۱۵۲
منابع فارسی	۱۵۴
منابع لاتین	۱۶۱

فهرست جداول

عنوان

صفحه

جدول ۳-۱- تعداد حجم نمونه.....	۱۰۰
جدول ۴-۱- توزیع فراوانی جنسیت دو گروه.....	۱۱۲
جدول ۴-۲- توزیع فراوانی وضعیت ازدواج در دو گروه.....	۱۱۲
جدول ۴-۳- توزیع فراوانی وضعیت مدت ازدواج در دو گروه.....	۱۱۳
جدول ۴-۴- توزیع فراوانی فرزندان در دو گروه.....	۱۱۳
جدول ۴-۵- توزیع فراوانی میزان تحصیلات در دو گروه.....	۱۱۴
جدول ۴-۶- توزیع فراوانی وضعیت اشتغال در دو گروه.....	۱۱۴
جدول ۴-۷- توزیع فراوانی وضعیت اقتصادی در دو گروه.....	۱۱۵
جدول ۴-۸- توزیع فراوانی مشکلات ارتباطی در دو گروه.....	۱۱۵
جدول ۴-۹- توزیع فراوانی وضعیت بیماری در دو گروه.....	۱۱۶
جدول ۴-۱۰- مقایسه میانگین نمرات خرده مقیاسهای «الگوهای ارتباطی زوجین» در دو گروه.....	۱۱۷
جدول ۴-۱۱- مقایسه میانگین نمره خرده مقیاسهای «پایبندی مذهبی» در دو گروه.....	۱۱۸
جدول ۴-۱۲- مقایسه میانگین نمره خرده مقیاسهای «رضایت زناشویی» در دو گروه.....	۱۱۹
جدول ۴-۱۳- میزان همبستگی بین خرده مقیاسهای الگوهای ارتباطی زوجین و عامل های پایبندی مذهبی.....	۱۲۱
جدول ۴-۱۴- میزان همبستگی بین مولفه های رضایت زناشویی و الگوهای ارتباطی زوجین.....	۱۲۳
جدول ۴-۱۵- نمرات میانگین الگوهای ارتباطی در سه گروه پایبند به مذهب، دوسوگرا و ناپایبند به مذهب.....	۱۲۵

- جدول ۴-۱۶- تحلیل واریانس یکراهه برای بررسی تفاوت الگوهای ارتباطی بین زوجین پایبند به مذهب، دو سوگرا و ۱۲۶
- جدول ۴-۱۷- آزمون تعقیبی توکی در وجود تفاوت زیر مقیاس های الگوهای ارتباطی در زوجین پایبند به مذهب، دو سوگرا و ناپایبند ۱۲۷
- جدول ۴-۱۸- (ANOVA)، برای تعیین معنی داری رگرسیون چندگانه پیش بینی الگوهای ارتباطی زوجین از طریق رضامندی زناشویی و پایبندی ۱۲۹
- جدول ۴-۱۹- ضرایب رگرسیون مربوط به پیش بینی الگوهای ارتباطی از طریق رضامندی زناشویی و پایبندی مذهبی ۱۲۹
- جدول ۴-۲۰- (ANOVA)، برای تعیین معنی داری رگرسیون چندگانه پیش بینی رضامندی زناشویی از طریق الگوهای ارتباطی و ۱۳۱
- جدول ۴-۲۱- ضرایب رگرسیون مربوط به پیش بینی رضامندی زناشویی از طریق الگوهای ارتباطی و پایبندی ۱۳۲

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱- مقایسه میانگین نمرات خرده مقیاسهای «الگوهای ارتباطی زوجین» در دو گروه.....	۱۱۷
نمودار ۴-۲- مقایسه میانگین نمره خرده مقیاسهای «پایبندی مذهبی» در دو گروه.....	۱۱۹
نمودار ۴-۳- مقایسه میانگین نمره خرده مقیاسهای «رضایت زناشویی» در دو گروه.....	۱۲۰

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۳۰.....	شکل ۲-۱- مدل تعاملی.....
۱۳۷.....	شکل ۵-۱- مدلی از سیستم دینی اسلام برای تبیین روابط بین همسران.....

فصل اول

مقدمه و کلیات

۱-۱- مقدمه

نیاز به ارتباط و تعامل با هم‌نوعان نیازی قدرتمند و جهانشمول در میان انسانهاست (هارجی و دیکسون^۱، ۲۰۰۴؛ نقل از نظری، ۱۳۸۸). در صورتی که انسان‌ها قادر نباشند ارتباطی با معنا با دیگران برقرار کنند، احساس تنهایی، ناخوشحالی و افسردگی در آنها ایجاد خواهد شد (ویلیامز و زادپرو^۲، ۲۰۰۱؛ نقل از همان). سلامت روانی فرد و احساس راحتی او به میزان زیادی به کیفیت روابط او، و به عبارت بهتر به الگوی تعامل وی با والدین، فرزندان، شریک زندگی، خواهر و برادرها، دوستان و همکاران بستگی دارد.

^۱-Hargie, O. & Dickson, D.

^۲-Williams, K. & Zadiro, L.

افراد ممکن است بر اثر فقدان یا کمبود روابط، دچار حالت افسردگی و انزوا شوند (سادوک و سادوک^۱، ۲۰۰۳؛ ترجمه رفیعی و سبحانیان، ۱۳۸۷).

از سوی دیگر، گزارش های بالینی نشان داده که علت اصلی مشترک مراجعه حرفه ای مردم به زوج درمانی، مشکلات ارتباطی است (وروف، کیولکا و دیووان^۲، ۱۹۸۱). عامل اصلی اختلافات در روابط زناشویی نوع ارتباط آنها با همدیگر است، زیرا نوع ارتباط است که به زوج ها اجازه می دهد که مشکلاتشان را مورد بحث قرار دهند (نظری، ۱۳۸۸). زوجین در زندگی با مسایل مختلفی روبرو هستند که در این باره ممکن است دچار اختلاف سلیقه یا اختلاف در تصمیم گیری شوند. اگر زوج ها به سرزنش یکدیگر بپردازند یا نتوانند به نقطه مشترکی دست یابند، اغلب گرفتار چرخه ای از گرفتاری های پایان ناپذیر می شوند (همان).

پژوهشگران در مطالعات متعدد، الگوهای ارتباطی مختلفی را در روابط بین زوجین مورد بررسی قرار داده، الگوهای ارتباطی سالم و مخرب را تبیین نموده اند (احمدی، ۱۳۸۵). الگوهای ارتباطی می تواند میزان رضایت زناشویی را تعیین نماید تا جایی که بیش از ۹۰ درصد زوجین آشفته، این مشکلات را به عنوان مسأله اصلی، در رابطه خود بیان می کنند (برنشتاین و برنشتاین^۳، ۱۹۸۶؛ نقل از اولیاء، ۱۳۸۸). تعامل ضعیف، درک زوجین را از یکدیگر کاهش می دهد و باعث می شود که همسران نتوانند از یکدیگر حمایت کنند، برای ارضای نیاز یکدیگر تلاش کنند و در مورد مسائل تعارض برانگیز، دیدگاه یکدیگر را درک کنند.

بنابراین، احتمالاً الگوهای ارتباطی سالم بتواند ارتباط مؤثری را بین زوجین ایجاد نموده، به دنبال آن رضایت زناشویی آنها را افزایش دهد. این مسئله ای است که مورد توجه پژوهشگران نیز می باشد.

^۱-Sadock, B.J. & Sadock, V.A.

^۲-Veroff, J. Kulka, R. A., Duvan, E.

^۳-Bornestein, F.

از سوی دیگر رشد روز افزون اهمیت اعتقادات مذهبی و پایبندی به آن در مطالعات و پژوهش های متعدد روانشناختی، ما را به این نکته رهنمون می سازد که عامل مذهب یکی از مؤثرترین عوامل در سلامت روانی اعضای خانواده و زوجین می باشد (ونتیس^۱، ۱۹۹۵؛ نقل از جان بزرگی، ۱۳۸۶). به طوری که مذهب به عنوان یک مؤلفه درمانی در مراکز بهداشت روانی وارد شده است و بیماران را وادار می کند تا به نوعی مذهب؛ یعنی اعتقاد به خداوند گرایش یابند (کلاری، ۱۹۹۶؛ نقل از رحیمی و جعفری، ۱۳۷۸). اهمیت توجه به مذهب تا جایی پیش رفته که حتی پژوهش هایی مذهب را به عنوان جایگزینی برای نظام های درمانگری معرفی می کنند (ویلیامز، ۱۹۹۴، نقل از جان بزرگی، ۱۳۸۸).

مذهب می تواند به عنوان عامل مهم و تأثیر گذار در افزایش میزان رضایت زناشویی باشد (گلین^۲، ۱۹۸۸). دین بهترین عامل ثبات و پایداری در ازدواج و زندگی زناشویی است (جریگان و ناک^۳، ۱۹۷۸). زیرا عمل به باورهای دینی، موجب افزایش مشارکت کلامی، افزایش میزان شادکامی، کاهش چشمگیر پرخاشگری کلامی، تعارض ها و اختلافات زناشویی شده، در نهایت سبب فزونی رضایت زناشویی می شود (کیم^۴ و دیگران، ۲۰۰۴). پژوهشهای متعددی از این موضوع حمایت می کند که مذهب و پایبندی به آن می تواند میزان رضایت زناشویی را افزایش دهد.

بنابراین، نقش مذهب و تأثیر گذاری آن بر رضایت زناشویی موضوعی است که قابل تردید نمی باشد اما این پژوهشها به نحوه تأثیر گذاری مذهب بر الگوهای ارتباطی زوجین و تأثیر آن بر رضایت زناشویی نپرداخته اند. تأثیر الگوهای ارتباطی زوجین از پایبندی مذهبی، موضوعی است که نیاز به بررسی در جامعه اسلامی ایران دارد تا نتایج آن در مطالعات بالینی و پژوهشی مورد استفاده قرار گیرد. این مطالعه، درصدد بررسی این مهم بوده است.

^۱ -Ventis, WL.

^۲ -Glenn, N. D.

^۳ - Jerrigan, F.A & Nack, N.

^۴ - Kim, Y. M & et al.

۱-۲- بیان مسأله

ازدواج رابطه ای منحصر به فرد است. در رابطه ی زوجین، هر دو طرف می توانند عمیق ترین احساس صمیمیت را تجربه کنند. این رابطه در عین صمیمیت، ممکن است صدماتی را به اعضا وارد کند(نظری، ۱۳۸۸).

نقش مسائل ارتباطی در سیستم خانوادگی اهمیت قابل توجهی دارد تا جایی که درمانگران و زوج ها به اتفاق عقیده دارند که مشکلات ارتباطی شایع ترین و مخرب ترین مشکلات در ازدواج های شکست خورده است(جکوبسون^۱، وادرون و مور^۲، ۱۹۸۰؛ به نقل از نظری، ۱۳۸۸).

با توجه عمیق تر، ملاحظه می شود، زمانی که زوج ها در زمینه های دیگر مشکل دارند، مشکلات ارتباطی را نیز ایجاد می کنند. اغلب زوج ها در هنگام بروز یک مشکل جدی علاقه ی کمتری به برقراری ارتباط دارند. بنابراین اطلاعات کمتری بین آنها رد و بدل شده، به دنبال آن احتمال سوء تفاهم افزایش پیدا می کند(نظری، ۱۳۸۸).

الگوهای ارتباطی یکی از پایه های ارتباطی زوجین است که عوامل مختلفی در شکل گیری آنها مؤثرند. از جمله می توان به نقش های جنسیتی، تعاملات زوجین در خانواده مبدأ، عوامل محیطی و عوامل فرهنگی و مذهبی اشاره نمود(هندریک^۳، ۱۹۹۵؛ به نقل از نظری، ۱۳۸۸، کلین و موریس^۴، ۱۹۸۱؛ به نقل از احمدی، ۱۳۸۴).

^۱ - Jacobson, N.S.

^۲ - Moor, E.

^۳ - Hendrick, S.S.

^۴ - Klein, H. & Morris.

مؤلفه مذهب و معنویت از مهمترین عوامل فرهنگی هستند که به تجارب، رفتار و ارزشهای انسان ها معنا و ساختار منسجم می بخشند (لوکوف، لو و ترنر^۱، ۱۹۹۵؛ نقل از ابراهیمی، ۱۳۸۶). سازمان بهداشت جهانی (WHO)^۲ معنویت را یکی از مؤلفه های اصلی کیفیت زندگی تلقی نموده که در ارزیابی و درمان بایستی به عنوان یکی از مؤلفه های اصلی لحاظ شود (نقل از گیلفورد^۳، ۲۰۰۲؛ نقل از همان).

دین و معنویت پیامدهای مثبت مهمی در روابط زندگی به ویژه کیفیت زندگی خانوادگی داشته است. باورهای دینی با سطوح پایین تعارضات زناشویی، حمایت معنوی بالاتر، افزایش روابط حمایتی بین والدین و کودکان همبستگی مثبت داشته است (استون و مک کرادی^۴، ۱۹۹۴؛ نقل از پترسون و سلیگمن^۵، ۲۰۰۴؛ نقل از ابراهیمی، ۱۳۸۶).

پایبندی های مذهبی زوج می تواند باعث ایجاد اعتماد و احترام متقابل شده، رضایت زناشویی را افزایش دهد. هم چنین عدم پایبندی به مسائل مذهبی می تواند بی تعهدی را در رفتار زوج ایجاد کرده، از این طریق، باعث کاهش رضامندی زناشویی شود (نظری، ۱۳۸۸).

از سوی دیگر اسلام، آموزه های ممتازی را برای استحکام بخشی و اصلاح الگوهای ارتباطی زوجین دارد (ری شهری، ۱۳۸۳). از این رو چنانچه خانواده بر پایه فرامین اسلامی بنا شود و اصول و ضوابط رفتاری و ارتباطی را که توسط آیات و روایات ارائه شده، رعایت کنند می توان به سلامت روانی اعضای خانواده به خصوص زوجین امیدوار بود (حیرت، ۱۳۸۸).

^۱ -lokof & turner, C.W.

^۲ - world health organization

^۳ - Gilford

^۴ - Stone, J. L. & McCrady, J.F

^۵ - Pterson, J. & Seligman, M.

بنابراین، نقش اعتقادات مذهبی و عمل به آموزه های دینی طبق بیان فوق احتمالاً می تواند نقش مؤثری را در نحوه ارتباط زوجین و انتخاب نوع الگوی ارتباطی با همدیگر، ایفا نماید.

اما سئوالی که با آن مواجه هستیم این است که اعتقادات مذهبی و پایبندی به آن در زوجین یا در یکی از آنها، به طور مشخص با چه نوع الگوی ارتباطی بین زوجین در ارتباط است؟ آیا پایبندی مذهبی می تواند پیش بینی کننده الگوی خاصی از نظر ارتباطی در روابط زناشویی باشند؟ به عبارت دیگر در مقایسه با افراد ناپایبند به مذهب آیا الگوهای ارتباطی با هم تفاوتی دارد؟ هم چنین آیا کسانی که به مذهب پایبندترند رضایتمندی بیشتری از روابط زناشویی دارند؟ اگر چنین باشد، این متغیرها با الگوهای ارتباطی زوجین، چه رابطه ای دارند؟

۱-۳- اهمیت و ارزش پژوهش

در طول قرن بیستم، روان درمانگران در پی این بودند که از هر رابطه ای با آنچه علم، غیر منطقی تلقی می کرد، اجتناب کنند و سعی کردند مذهب را خارج از اتاق مشاوره نگاه دارند. با این وجود، در آغاز قرن بیست و یکم از آنجا که تعداد رو به افزایشی از افراد زندگی مدرن را منزوی کننده و تهی یافتند، معنویت و مذهب به عنوان پاد زهرهای احساس فراگیر از خود بیگانگی پدیدار شدند - چه در نشریات پرخواننده (از جمله تایمز و نیوزیک^۱) و چه در ادبیات خانواده درمانگری (برادرز^۲، ۱۹۹۲؛ برتون^۳، ۱۹۹۲؛ پرست و کلر؛ ۱۹۹۳؛ دوهرتی، ۱۹۹۶؛ والش، ۱۹۹۹؛ به نقل از نیکولز و شوارتز^۴؛ ۲۰۰۶، ترجمه دهقانی و همکاران، ۱۳۸۷).

^۱- Times & Newsweek

^۲- Brothers, B.J.

^۳- Burton, L.A.

^۴- Prest, L. & Keller, J. & Doherty, W. & Walsh, F. & Nichols, MP & Shwartz, RC.